

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3ObdoK/1/2025
Identifikačné číslo spisu: 7117213556
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7117213556.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobkyne: JUDr. Melánia Burdová, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu D. P., narodený XX. E. XXXX, bytom D., so sídlom kancelárie správcu Hraničná 2, Košice, zastúpená JUDr. Martin Friedrich, advokát, so sídlom Františkánska 5, Košice, proti žalovanému: D. U., narodený XX. D. XXXX, bytom R., zastúpený JUDr. Beáta Kolcunová, advokátka, so sídlom Teplická 3, Poprad, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 26Cbi/12/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. apríla 2024, č. k. 2CoKR/22/2023-776, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobkyňa m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. mája 2023 č. k. 26Cbi/12/2017-693 vo výroku I. určil, že kúpna zmluva z 25. mája 2011, ktorou úpadca previedol vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, vedenom pre katastrálne územie D., obec D., okres J., stavba, druh stavby: rodinný dom, popis stavby: dvojbytový rodinný dom, súpisné číslo XXX, stojaci na parcele č. XXX/XX a s tým súvisiacim bytom č. X na prvom poschodí predmetného rodinného domu a podiel o veľkosti spoluvlastníckeho podielu jedna polovica k celku nehnuteľností na spoločných častiach a spoločných zariadeniach predmetného rodinného domu, a bytom č. X na druhom poschodí predmetného rodinného domu a podiel o veľkosti spoluvlastníckeho podielu jedna polovica k celku nehnuteľností na spoločných častiach a spoločných zariadeniach predmetného rodinného domu a nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, vedenom pre katastrálne územie D., obec D., okres J., parcely registra „C“, parcelné číslo XXX/XX vo výmere 856 m², druh pozemku: orná pôda, parcelné č. XXX/XX o výmere 165 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria za kúpnu cenu vo výške 1 euro, je voči konkurzným veriteľom v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 26K/12/2016 právne neúčinná. Vo výroku II. súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný je povinný do 15 dní od právoplatnosti rozsudku vypratať nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXX, vedenom pre katastrálne územie D., obec D., okres J., stavba, druh stavby: rodinný dom, popis

stavby: dvojbytový rodinný dom, súpisné č. XXX, stojaci na parcele č. XXX/XX . a s tým súvisiaci byt č. X na prvom poschodí predmetného rodinného domu a podiel o veľkosti spoluvlastníckeho podielu jedna polovica k celku nehnuteľnosti na spoločných častiach a spoločných zariadeniach predmetného rodinného domu a byt č. X na druhom poschodí predmetného rodinného domu a podiel o veľkosti spoluvlastníckeho podielu jedna polovica k celku nehnuteľnosti na spoločných častiach a spoločných zariadeniach predmetného rodinného domu, a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, vedenom pre katastrálne územie D., obec D., okres J., parcely registra „C“, parcelné č. XXX/XX., o výmere 820 m², druh pozemku: orná pôda, parcelné č. XXX/XX, o výmere 165 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria a parcela č. XXX/XX o výmere 36 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria. Vo výroku III. súd prvej inštancie priznal žalobkyni proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu 10. mája 2017 domáhala určenia, že Kúpna zmluva z 25. mája 2011 (ďalej len „Kúpna zmluva“), ktorou úpadca previedol vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX vedenom pre katastrálne územie D., obec D., a nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX, vedenom pre katastrálne územie D., obec D., za kúpnu cenu 1 euro, je voči konkurzným veriteľom v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 26K/12/2016 právne neúčinná a zároveň žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku predmetné nehnuteľnosti vypratáť.

1.2. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom z 22. novembra 2019 č. k. 26Cbi/12/2017-455 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania. Na základe odvolania podaného žalobkyňou Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 7. októbra 2020 č. k. 4CoKR/22/2020-513 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie sa nezaoberal dostatočne okolnosťami, ktoré môžu svedčiť o tom, že dlžník konal s úmyslom ukrátiť svojich veriteľov ako aj vedomosťou žalovaného o okolnostiach, za ktorých došlo k uzavretiu právneho úkonu dlžníka.

1.3. Súd prvej inštancie na podklade tvrdení sporových strán a vykonaného dokazovania konštatoval, že medzi sporovými stranami nebolo sporné, že konkurzné konanie voči D. P. začalo uznesením Okresného súdu Košice I z 25. apríla 2016 sp. zn. 26K/12/2016 a že uznesením Okresného súdu Košice I z 11. júla 2016 sp. zn. 26K/12/2016, bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu D. P. a do funkcie správca bola ustanovená JUDr. O. P.L., ktorú neskôr nahradil správca KRÁLIK & PARTNERS, konkurzy a reštrukturalizácie k.s. a napokon JUDr. E. T.. Medzi sporovými stranami nebola sporná ani skutočnosť uzatvorenia Kúpnej zmluvy medzi úpadcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim a kúpna cena nehnuteľností vo výške 1 euro. Dohodnutá kúpna cena vychádzala zo skutočnosti, že v čase uzavretia Kúpnej zmluvy boli prevádzané nehnuteľnosti zaťažené exekučnými záložnými právami v prospech tretích osôb, ktoré boli špecifikované v čl. IV. Kúpnej zmluvy. Pohľadávky jednotlivých veriteľov voči dlžníkovi D. P. boli za dlžníka uspokojené žalovaným. V čl. IV. Kúpnej zmluvy boli uvedené záložné práva viaznuce na prevádzaných nehnuteľnostiach v prospech Štátneho fondu rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava a v prospech OTP Banka Slovensko, a.s., Štúrova ul. 5, 813 54 Bratislava, ako aj exekučné konania v prospech tretích osôb vyplývajúce z exekučných konaní vedených pod č.: Ex - 2387/2009 v prospech DOKA Slovakia Debniaca technika, s.r.o., Ex 0193/09 v prospech spoločnosti METALEX a.s., Ex 218/2010 v prospech spoločnosti JADIMEX s.r.o. a v prospech R. P., Ex 252/10 v prospech Inšpektorátu práce Košice, Ex 1611/09 v prospech Hilti Slovakia, s.r.o., Ex 1723/2010 v prospech spoločnosti FARESIN SK, a.s. Pohľadávky voči D. P. boli uspokojené kupujúcim D. U., preto malo prísť k zrušeniu a výmazu uvedených obmedzení na príslušných LV č. XXX a č. XXX. Medzi sporovými stranami rovnako nebolo sporné, že Znaleckým posudkom č. 34/2008 znalca Ing. D. P. z 10. apríla 2008 bola cena predmetných nehnuteľností stanovená na 4 200 000,- Sk (139 414,46 eura). Rovnako nebolo podľa súdu prvej inštancie sporné, že žalovaný vysporiadal záväzky dlžníka vo vzťahu ku ktorým, boli zriadené exekútorské záložné práva, a to buď uspokojením namiesto dlžníka alebo nadobudnutím od pôvodných veriteľov. Dlžník D. P. uzatvoril zmluvy o úvere so Štátnym fondom rozvoja bývania a s OTP Banka Slovensko, a.s. a dlžník (D. P.) a žalovaný uzatvorili s OTP Banka Slovensko, a.s. Dodatok č. 1 k Zmluve o úvere. Spornou nebola ani skutočnosť, že OTP Banka Slovensko, a.s. si prihlásila svoju pohľadávku do konkurzného konania voči dlžníkovi.

1.4. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že nebolo medzi sporovými stranami sporné, že žalovaný nie je spriaznenou osobou dlžníka D. P. a Kúpna zmluva bola uzatvorená počas piatich rokov pred začatím konkurzného konania, preto bola splnená podmienka možnosti odporovania právneho úkonu podľa § 60 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“). V súlade so zoznamom pohľadávok z konkurzu mal dlžník v čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy okrem veriteľov, ktorí boli uspokojení žalovaným aj ďalších veriteľov, ktorých pohľadávky neboli zabezpečené a ani uspokojené a boli prihlásené do konkurzu. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že namietaný právny úkon je právnym úkonom, ktorým dlžník D. P. ukrátil svojich veriteľov.

1.5. Vo vzťahu k úmyslu dlžníka ukrátiť svojich veriteľov súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že úpadca síce v konaní tvrdil, že žalovaný uhradil, resp. vysporiadal všetky jeho záväzky, o ktorých mali vedomosť v čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy, z obsahu spisu ale vyplýva, že dlžník mal aj ďalších veriteľov, ktorí evidovali splatné pohľadávky voči dlžníkovi v čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy. Uvedená skutočnosť vyplynula zo zoznamu pohľadávok zostaveného správcom, na základe jednotlivých prihlášok. Tvrdenie dlžníka, že nemal vedomosť o ďalších svojich záväzkoch je zjavne nepravdivé a účelové, keďže z pripojeného vyšetrovacieho spisu sp. zn. ČVS: ORP-1382/MK-SN-2015 vyplýva, že dlžník bol rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 18. mája 2011, č. k. 5T/89/2011-384 uznaný za vinného zo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 3 Trestného zákona, pretože ako podnikateľ fyzická osoba neodviedol poistné za zamestnancov Sociálnej poisťovni, a to za mesiace 3/2008 až 12/2008, spolu vo výške 3 578,77 eura, zdravotnej poisťovni Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. za mesiac január až november 2008 vo výške 999,86 eura, zdravotnej poisťovni Dôvera, zdravotná poisťovňa, a.s. za mesiac júl 2006 až december 2008 vo výške 1 289,46 eura a zdravotnej poisťovni UNION, zdravotná poisťovňa, a.s., za mesiac august 2007 až november 2008 vo výške 215,99 eura, napriek tomu, že v čase splatnosti reálne disponoval prostriedkami na jeho úhradu. Trestný rozsudok nadobudol právoplatnosť 18. mája 2011, teda sedem dní pred uzatvorením spornej Kúpnej zmluvy z 25. mája 2011. Dlžník preto musel byť uzrozumený, že uzatvorením Kúpnej zmluvy za odplatu 1 euro, ukráti pohľadávky týchto veriteľov. Dlžník preto jednoznačne uzatvoril spornú Kúpnu zmluvu v úmysle ukrátiť svojich veriteľov, a to najmä tých veriteľov, ktorí evidovali pohľadávky voči dlžníkovi na daniach a poistnom na sociálne a zdravotné poistenie, ktoré boli prihlásené do konkurzu. Súd prvej inštancie súčasne poukázal na skutočnosť, že dlžník a žalovaný pristúpili k vysporiadaniu najmä tých pohľadávok, ktoré viedli k zrušeniu exekučných blokácií na prevádzaných nehnuteľnostiach, čo prakticky umožnilo samotný prevod sporných nehnuteľností na žalovaného.

1.6. Vo vzťahu k pohľadávkam Štátneho fondu rozvoja bývania a OTP Banka Slovensko, a.s., súd prvej inštancie uviedol, že z predloženého zoznamu prihlásených pohľadávok vyplýva, že títo záložní veritelia nepodali prihlášky svojich pohľadávok v základnej prihlasovacej lehote, preto podľa § 28 ods. 4 ZKR sa na ich zabezpečovacie právo v konkurze neprihliada. Tvrdenie o splatení jedného z dvoch záväzkov voči OTP Banka Slovensko, a.s. nebolo súdu preukázané žiadnymi dôkazmi.

1.7. Súd prvej inštancie sa následne zameril na skúmanie vedomosti žalovaného o úmysle dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, pričom konštatoval, že úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa nemusel smerovať voči konkrétnym osobám, ktoré mali voči nemu pohľadávku, ale postačí, ak sa bude tvrdiť a ak sa preukáže, že druhá strana musela v čase právneho úkonu vedieť, že dlžník má aspoň jednu nesplatenú pohľadávku a že dlžník urobil právny úkon v úmysle zmať jej uspokojenie. Odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že žalovaný mal vedomosť o nepriaznivej finančnej situácii dlžníka, vedel aj o ďalších záväzkoch dlžníka, ktoré neboli uvedené v Kúpnej zmluve, rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa finančnej kondície úpadcu a jeho záväzkov zároveň bolo možné zistiť aj z online verejne prístupných databáz, a to minimálne z internetových databáz dlžníkov Sociálnej poisťovne www.socpoist.sk, zdravotných poisťovní, platiteľov DPH na internetovej stránke Finančnej správy www.financnasprava.sk a bolo možné preveriť stav exekučných konaní na <https://obcan.justice.sk/vstup/exekucie>. Odvolací súd súčasne uviedol, že z výpovede dlžníka vyplynulo, že vzhľadom na informovanosť žalovaného (sprístupnenie účtovníctva dlžníka), si žalovaný musel byť vedomý ukrátenia ostatných (neuspokojených) veriteľov. Žalovaný totiž neuzatvoril Kúpnu zmluvu z dôvodu zabezpečenia svojho bývania, resp. realizácie investičnej príležitosti, ale z dôvodu uspokojenia (zabezpečenia) svojej pohľadávky, ktorú evidoval voči dlžníkovi, pričom si musel byť vedomý, že sa tak udeje na úkor iných veriteľov, ktorí evidovali v čase uskutočnenia právneho úkonu voči dlžníkovi splatné pohľadávky, ktoré

zároveň neboli vysporiadané. Súd prvej inštancie poukázal aj na zápisnicu z výsluchu z 18. decembra 2015 v konaní ČVS: ORP-1382/MK-SN-2015, kde žalovaný uviedol, že voči úpadcovi evidoval pohľadávku 10 000,- eur. Keďže sa chcel dostať k financiám od úpadcu, potreboval odkúpiť všetky pohľadávky, aby bol 100 % vlastníkom pohľadávok a mohol tak zabezpečiť svoje nároky na nehnuteľnosť. Úpadcovi pritom umožnil bývať v rodinnom dome tri až štyri roky, kým si nevyrieši svoju finančnú situáciu a dohodli sa, že nebude platiť nájom, iba výdavky ohľadne domu. Dňa 17. decembra 2015 bol odhlásený úpadcu z adresy trvalého pobytu D.. V zápisnici z výsluchu z 11. decembra 2015 v konaní ČVS: ORP-1382/MK-SN-2015 úpadca taktiež uviedol, že sa so žalovaným dohodol, že po splatení všetkých záväzkov, ktoré za neho odkúpil žalovaný, bude možné predmetný dom odkúpiť naspäť. Zároveň uviedol, že spláca náklady spojené s bývaním v predmetnom dome, kde ostal bývať s rodinou.

1.8. Súd prvej inštancie na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že predmetný právny úkon bol urobený s úmyslom dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, pričom tento úmysel musel byť druhej strane (žalovanému) známy. Súd prvej inštancie preto určil, že Kúpna zmluva, ktorou úpadca previedol vlastnícke právo k nehnuteľnosti na žalovaného, je voči konkurzným veriteľom v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 26K/12/2016 právne neúčinná.

2. Odvolací súd rozsudkom z 25. apríla 2024 č. k. 2CoKR/22/2023-776 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a vo výroku II. žalobkyni priznal proti žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolanie žalovaného považoval za nedôvodné. Z obsahu súdneho spisu, a to prihlášok pohľadávok veriteľov do konkurzu úpadcu a pripojeného trestného spisu podľa odvolacieho súdu vyplynulo, že úpadca mal veriteľov so splatnými pohľadávkami v čase realizácie napádaného právneho úkonu. Žalovaný ani netvrdil, že vo vzťahu k verejnoprávnym pohľadávkam príde k ich úplnému uspokojeniu v konkurze úpadcu. Súd prvej inštancie správne poukázal na skutočnosť, že úpadca bol pred uzatvorením Kúpnej zmluvy v trestnom konaní odsúdený za neodvedenie poisťného, teda si musel byť vedomý týchto splatných pohľadávok. Úpadca pri svojom výsluchu potvrdil, že žalovaného informoval o všetkých jeho veriteľoch, podrobne ho oboznámil s účtovníctvom, resp. spolu vyhľadávali a oslovovali jednotlivých veriteľov úpadcu. Žalovaný teda mal prehľad o stave záväzkov úpadcu a jeho veriteľoch a vzhľadom na to, že išlo aj o verejnoprávnych veriteľov, ich existencia vyplývala aj z verejne dostupných registrov a evidencií, s ktorými sa žalovaný mal možnosť oboznámiť. Keďže prišlo k prevodu nehnuteľností za kúpnu cenu 1 euro, ktorá zjavne nemohla slúžiť na pomerné uspokojenie všetkých veriteľov úpadcu a zároveň prišlo k zániku iba niektorých dlhov úpadcu, resp. uspokojeniu iba niektorých veriteľov úpadcu, čoho si úpadca a žalovaný museli byť vedomí, Kúpna zmluva predstavuje podľa odvolacieho súdu odporovateľný právny úkon, ktorý úpadca uskutočnil v úmysle ukrátiť ďalších veriteľov a tento úmysel byť žalovanému známy. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný uskutočnil tento úkon práve za účelom dosiahnutia uspokojenia svojej pohľadávky, o čom podľa odvolacieho súdu svedčilo aj to, že úpadca aj naďalej býval v predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd zároveň poukázal na skutočnosť, že samotný žalovaný v trestnom konaní pri svojom výsluchu uviedol, že ak úpadca uhradí jeho pohľadávky, prevedie na neho späť predmetné nehnuteľnosti. Odvolací súd sa z uvedených dôvodov stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodnosť dovolania žalovaný vymedzil vadou podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je podľa dovolateľa príliš formalistické, vnútorne rozporné a nepresvedčivé. Odvolací súd podľa žalovaného vec právne posúdil aj podľa § 58 ZKR, v ktorom je upravené odporovanie právnym úkonom bez primeraného protiplnenia, pri ktorom naplnenie skutkovej podstaty predpokladá celkom odlišnú situáciu, a to bezodplatný alebo odplatný právny úkon bez primeraného protiplnenia, ak tento úkon spôsobil úpadok dlžníka. Žiadna z uvedených skutočností ale nebola predmetom dokazovania a žalobkyňa sa vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu voči

veriteľom podľa § 58 ZKR ani nedomáhala a nenavrhovala ani zmenu žaloby. Pokiaľ súd prvej inštancie rozhodoval o neúčinnosti právneho úkonu z dôvodu ukrajujúceho právneho úkonu podľa § 60 ods. 1 ZKR a odvolací súd rozhodoval o neúčinnosti právneho úkonu bez primeraného protiplnenia podľa § 58 ods. 1 ZKR, a to bez toho, aby bola pripustená zmena žaloby, odvolací súd rozhodoval o niečom, čo ani nebolo predmetom žaloby. Odvolací súd preto zaťažil konanie vadou a nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.2. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa dovolateľa zároveň odôvodnené nedostatočne a nepresvedčivo. Odvolací súd sa nezaoberal špecifickými námietkami vo vzťahu k vedomosti dovolateľa o úmysle dlžníka ukrátiť jeho veriteľov. Súd nižšej inštancie konštatovali, že úpadca bol pred uzatvorením Kúpnej zmluvy v trestnom konaní odsúdený za neodvedenie poistného, musel si byť teda vedomý týchto splatných pohľadávok. Dovolateľ ale nebol v trestnom konaní úpadcu procesnou stranou oprávnenou oboznámiť sa s výsledkom trestného konania. Závery odvolacieho súdu sú podľa dovolateľa nepresvedčivé a protichodné, keď na jednej strane odvolací súd konštatuje, že bolo preukázané, že dovolateľ s úpadcom vyhľadávali a oslovovali jednotlivých veriteľov a na druhej strane konštatuje, že žalovaný mal vedomosť o ukraťaní jednotlivých veriteľov úpadcu.

3.3. K dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, žalovaný poukázal na záver súdov nižšej inštancie, že veritelia Slovenská konsolidačná a.s., Slovenská republika - daňový úrad Košice a Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, boli veriteľmi úpadcu s pohľadávkami prihlásenými do konkurzného konania, pričom časť ich pohľadávok vznikla pred uzatvorením Kúpnej zmluvy z 25. mája 2011, pri ktorom sa súdy ale ani v jednom prípade nezaoberali skutočným rozsahom pohľadávok veriteľov úpadcu existujúcich v čase sporného právneho úkonu prevodu nehnuteľnosti a zároveň prípadným ostatným majetkom, ktorým v tom čase úpadca mohol disponovať a ktorý by prípadne mohol slúžiť na uspokojenie veriteľov v rozsahu existujúcich záväzkov.

3.4. Dovolateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že zoznam dlžníkov vedený zdravotnými poisťovňami v zmysle § 25a zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v čase uzatvorenia spornej Kúpnej zmluvy neexistoval. V prípade veriteľa Slovenská republika - daňový úrad Košice podľa § 52 ods. 1 písm. a) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. januára 2011, Finančné riaditeľstvo vypracúvalo zoznamy daňových dlžníkov podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka, u ktorých úhrnná výška daňových nedoplatkov presiahla u fyzickej osoby 17 000,- eura. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ale podľa dovolateľa nevyplýva záver o výške daňového nedoplatku úpadcu a teda ani skutočnosť, či jeho prípadný daňový nedoplatok, ak vôbec existoval v čase podpisu Kúpnej zmluvy, bol zverejnený v zozname. V prípade sociálnej poisťovne dovolateľ poukázal na výlučne informatívny charakter zoznamu dlžníkov. K zriadeniu Registra exekúcií podľa § 211a zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti prišlo až v roku 2016. Dovolateľ zároveň poukázal na požiadavku plurality veriteľov známych v čase uskutočnenia právneho úkonu.

3.5. Dovolateľ zároveň navrhol odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. V danom prípade existuje hrozba ťažko napravitelnej ujmy, keď nútený výkon rozhodnutia bude mať za následok výkon dražby na uspokojenie veriteľov v konkurznom konaní úpadcu a reparácia vzťahov by bola dosiahnuteľná len s nepomernými ťažkosťami.

4. K dovolaniu žalovaného doručila súdu vyjadrenie žalobkyňa. Tvrdenie žalovaného, že odvolací súd rozhodoval o neúčinnosti právneho úkonu bez primeraného protiplnenia podľa § 58 ods. 1 ZKR nemá podľa žalobkyne žiadnu oporu v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd posudzoval skutkový stav len v kontexte § 60 ZKR. Skutočnosť, že žalovaný nesúhlasí s tým, ako odvolací súd právne posúdil skutkový stav, nemôže predstavovať zásah do jeho práva na spravodlivý proces. Odvolací súd podľa žalobkyne konzistentne zodpovedal všetky relevantné otázky z pohľadu naplnenia znakovkej skutkovej podstaty § 60 ZKR, čím dodržal štandard práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že dovolacia argumentácia o neexistencii verejných registrov dlžníkov ku dňu uzavretia Kúpnej zmluvy je z pohľadu dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

irelevantným argumentom, ide totiž o skutkové tvrdenie. Ak by aj toto skutkové tvrdenie žalovaného bolo správne, úpadca opakovane uvádzal, že žalovaný vedel o každom jednom veriteľovi, relevantné pohľadávky boli verejnoprávneho charakteru a vyplývali z daňových priznaní úpadcu a boli zaevidované v účtovníctve úpadcu. Žalobkyňa najvyššiemu súdu navrhuje dovolanie žalovaného odmietnuť, alternatívne zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Žalovaný namieta vnútornú rozpornosť a nepresvedčivosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že odvolací súd mal rozhodovať podľa § 58 ZKR, pričom žalobkyňa sa vyslovenia neúčinnosti podľa § 58 ZKR ani nemala domáhať. Dovolateľ zároveň v rámci namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že dovolateľ nebol procesnou stranou v trestnom konaní úpadcu, preto nemohol mať vedomosť o výsledkoch trestného konania, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto smere nepresvedčivé. Zároveň mal odvolací súd na jednej strane konštatovať, že dovolateľ s dlžníkom vyhľadávali a oslovovali jednotlivých veriteľov, ale na druhej strane mal mať žalovaný vedomosť o ukrátení jednotlivých veriteľov dlžníka. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu podľa dovolateľa napĺňajú dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (m. m. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 447/2020, I. ÚS 570/2020). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sporovej strany nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sporovej strany adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018).

8. Najzásadnejšou dovolacou námietkou žalovaného v časti venujúcej sa dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je námietka, podľa ktorej odvolací súd (na rozdiel od súdu prvej inštancie) na právne posúdenie veci aplikoval § 58 ZKR, teda ustanovenie upravujúce odporovanie právneho úkonu bez primeraného protiplnenia. Najvyšší súd k tejto dovolacej námietke žalovaného poukazuje na skutočnosť, že zo žiadnej časti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, že by odvolací súd na právne posúdenie veci aplikoval § 58 ZKR. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolateľom tvrdený právny záver nevyplýva ani implicitne. Odvolací súd jedine v odseku 49. odôvodnenia rozsudku poukázal na právnu úpravu jednotlivých skutkových podstát odporovateľnosti právnym úkonom, ktorá sa nachádza v ustanoveniach § 58 až § 61 ZKR. Z uvedenej všeobecnej konštatácie, ale nie je možné vyvodiť, že by namietaný právny úkon odvolací súd posúdil ako právny úkon bez primeraného protiplnenia v zmysle § 58 ZKR. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku zdôraznil tie zistené skutkové okolnosti, že k prevodu nehnuteľností prišlo za kúpnu cenu 1 euro a zároveň prišlo k zániku iba niektorých dlhov dlžníka, čoho si dlžník a žalovaný museli byť vedomí. Podstatnou bola aj tá skutočnosť, že žalovaný tento právny úkon s dlžníkom uskutočnil za účelom uspokojenia svojej pohľadávky, ktorú mal voči dlžníkovi.

9. Z odôvodnenia rozhodnutia poskytnutého odvolacím súdom preto jednoznačne vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci súdu prvej inštancie, pritom sám poukázal na § 60 ods. 1 a 3 ZKR. Pri ukracujúcom právnom úkone v zmysle § 60 ZKR právna úprava mylne vyvoláva dojem, že na rozdiel od ostatných skutkových podstát vymedzených v § 58 až § 61 ZKR, sa len pri ukracujúcom právnom úkone vyžaduje ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa, pritom v zmysle § 57 ods. 4 ZKR je prvok ukrátenia uspokojenia aspoň jednej z prihlásených pohľadávok niektorého z veriteľov dlžníka nevyhnutnou podmienkou každej odporovateľnosti právnemu úkonu v zmysle § 58 až § 61 ZKR (s relativizáciou v prípade zvýhodňujúceho právneho úkonu podľa §

59 ZKR).

10. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že Kúpna zmluva uzatvorená medzi dlžníkom a žalovaným, pri ktorej kúpna cena za nehnuteľnosti bola dohodnutá vo výške 1 euro, aj napriek zániku viacerých záväzkov dlžníka v dôsledku plnenia žalovaným, predstavovala právny úkon, pri ktorom prišlo k ukráteniu tých veriteľov, ktorí uspokojení neboli. Najvyšší súd konštatuje, že pokiaľ by prišlo k zaplateniu trhovej kúpnej ceny za nadobúdané nehnuteľnosti, dlžník by mal možnosť pomerne (aj keď len čiastočne) uspokojiť všetkých svojich veriteľov. Uvedeným postupom pri predaji nehnuteľnosti tak prišlo k vynechaniu jednotlivých súdmi nižšej inštancie zistených veriteľov dlžníka, ktorí neboli z kúpnej ceny z predaja nehnuteľností uspokojení vôbec. Aj napriek skutočnosti, že pred uzatvorením Kúpnej zmluvy prišlo k uspokojeniu viacerých veriteľov dlžníka, čomu zodpovedala aj konštatácia v Kúpnej zmluve, samotný spôsob uzatvorenia Kúpnej zmluvy a dohoda o kúpnej cene zapríčinil, že ďalší veritelia dlžníka boli ukrátení.

11. Najvyšší súd z vyššie uvedených dôvodov konštatuje, že dovolacia námietka žalovaného spočívajúca v tvrdení, že odvolací súd mal Kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi dlžníkom a žalovaným posúdiť ako právny úkon bez primeraného protiplnenia v zmysle § 58 ZKR, je nedôvodná. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie namietaný právny úkon posúdil podľa § 60 ZKR ako ukracujúci právny úkon a v súlade s týmto právnym posúdením veci je aj odvolacím súdom poskytnuté odôvodnenie rozhodnutia.

12. Dovolateľ ďalej namieta, že nebol účastníkom trestného konania dlžníka, nebol preto oprávnený sa oboznámiť s výsledkom trestného konania a závery odvolacieho súdu sú nepresvedčivé a protichodné, keď odvolací súd napriek preukázanej snahe dlžníka a žalovaného o vyhľadávanie veriteľov konštatoval, že žalovaný mal vedomosť o ukrátení jednotlivých veriteľov dlžníka.

13. Najvyšší súd k tejto dovolacej námietke žalovaného uvádza, že namietanú protichodnosť záverov odvolacieho súdu nezistil. Samotná skutočnosť, že dlžník a žalovaný vyhľadali a oslovili niektorých z veriteľov dlžníka, nevylučuje tú skutočnosť, že ostatných veriteľov dlžníka neoslovili a pohľadávky týchto veriteľov tak neboli uspokojené pri predaji nehnuteľností dlžníka. Dovolací súd rozumie argumentácii dovolateľa, ktorou dovolateľ chcel zrejme zdôrazniť, že mal záujem vysporiadať záväzky dlžníka, uvedené ale nič nemení na zistenej skutočnosti, že niektorí veritelia dlžníka zostali neuspokojení a dlžník o tom mal vedomosť, konal s úmyslom ukrátiť niektorých svojich veriteľov a žalovaný o tomto úmysle vedel alebo musel vedieť. Najvyšší súd zároveň poukazuje na súdom prvej inštancie zistené skutočnosti, že dlžník a žalovaný pristúpili k vysporiadaniu najmä tých pohľadávok, ktoré viedli k zrušeniu exekučných záložných práv na prevádzaných nehnuteľnostiach, čo umožnilo samotný prevod nehnuteľností na žalovaného.

14. Vo vzťahu k namietaným výsledkom trestného konania dlžníka, o ktorých žalovaný tvrdí, že k nim nemal prístup, najvyšší súd poukazuje na závery súdov nižšej inštancie, v zmysle ktorých samotná skutočnosť vedenia trestného konania bola súdmi nižšej inštancie vyhodnocovaná vo vzťahu k úmyslu dlžníka ukrátiť svojich veriteľov (ods. 55 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Samotný dlžník následne v konaní potvrdil, že žalovaného informoval o všetkých svojich veriteľoch a podrobne ho oboznámil so svojim účtovníctvom, žalovaný preto mal prehľad o stave záväzkov dlžníka a jeho veriteľoch, čomu zodpovedá záver súdov nižšej inštancie, že mu úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov bol alebo musel byť zrejímavý. Odvolací súd zároveň podporne poukázal na existenciu verejne dostupných registrov a evidencií, v ktorých si žalovaný mohol overiť existenciu verejnoprávnych záväzkov dlžníka.

15. Dovolací súd preto konštatuje, že ani ďalšie dovolacie námietky žalovaného nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Dovolateľ pri dovolacom dôvode nesprávneho právneho posúdenia veci namieta tú skutočnosť, že súdy nižšej inštancie sa nezaoberali skutočným rozsahom pohľadávok veriteľov dlžníka existujúcich v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu a prípadným ostatným majetkom, ktorý mohol slúžiť na uspokojenie veriteľov v rozsahu existujúcich záväzkov. Zároveň namieta neexistenciu verejne

prístupných registrov a evidencií v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu.

17. Za nesprávne právne posúdenie veci je potrebné považovať chybnú aplikáciu práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Vo vzťahu k tejto dovolacej námietke najvyšší súd uvádza, že nezodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a 2 CSP. Namietaný rozsah vykonaného dokazovania, namietané nevysporiadanie sa s tvrdeniami sporovej strany, ako ani nesprávne skutkové zistenia ohľadom verejne prístupných registrov a evidencií, nepredstavujú námietku nesprávneho právneho posúdenia veci. Z uvedeného dôvodu nie je možné konštatovať prípustnosť dovolania žalovaného a dovolanie by v tejto časti bolo potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP, keďže dovolanie nie je vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

19. Najvyšší súd nad rámec vyššie uvedeného záveru konštatuje, že aj pokiaľ by uvedené námietky posúdil ako námietky nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu v zmysle § 420 písm. f) CSP (vzhľadom na uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu žalovaným v ostatnej časti dovolania), nedospel by k záveru o prípustnosti a dôvodnosti dovolania žalovaného. Vo vzťahu k dovolacej námietke, podľa ktorej súdy nižšej inštancie neskúmali rozsah záväzkov dlžníka v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu a jeho ostatného majetku, dovolací súd poukazuje na odseky 30. a 40. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie poukázal na zoznam pohľadávok, z ktorého vyplynulo, že časť pohľadávok veriteľov Slovenská konsolidačná, a.s., Slovenská republika - daňový úrad Košice a Sociálna poisťovňa, ktorí si prihlásili pohľadávky do konkurzného konania, vznikla pred uzavretím Kúpnej zmluvy. Vo vzťahu k skúmaniu majetku dlžníka v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu súd prvej inštancie vychádzal zo zistených skutočností, že dlžník mal v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu viacerých veriteľov, ktorým neplnil a ktorí svoje pohľadávky voči dlžníkovi vymáhali v exekučných konaniach (nehnutelnosti dlžníka boli zaťažené exekučnými záložnými právami) a zároveň existovali ďalší veritelia dlžníka, ktorí neboli pri predaji nehnuteľností dlžníka uspokojení. V čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy tak dlžník mal viacerých veriteľov s pohľadávkami po splatnosti, voči ktorým svoje záväzky neplnil a voči dlžníkovi boli vedené viaceré exekučné konania, z čoho žalobkyňa vyvodzovala, že dlžník bol v úpadku. Za takto zistených skutkových okolností súd prvej inštancie následne konštatoval, že vzhľadom na preukázanú existenciu týchto ďalších veriteľov dlžníka, ktorých pohľadávky uspokojené pri predaji nehnuteľností dlžníka neboli a následne boli prihlásené do konkurzu, sporným právnym úkonom prišlo k ukráteniu veriteľov dlžníka. Dlžník uzatvoril so žalovaným Kúpnu zmluvu, ktorou previedol svoj nehnuteľný majetok v hodnote minimálne 139 414,46 eura za kúpnu cenu 1 euro, čím prišlo k preukázateľnému zmenšeniu majetku dlžníka. Súdy nižšej inštancie v nadväznosti na zistené skutkové okolnosti dospeli k záveru, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno a sporným právnym úkonom prišlo k takému zmenšeniu majetku dlžníka, v dôsledku ktorého bolo ukrátené uspokojenie veriteľov dlžníka, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky do konkurzu.

20. Najvyšší súd je v dovolacom konaní viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP) a nie je oprávnený zistený skutkový stav prehodnocovať. Preto otázka skutkových zistení môže byť predmetom dovolacieho konania len výnimočne, a to v prípadoch arbitrárneho hodnotenia dôkazov alebo extrémnej nelogickosti odôvodnenia rozhodnutia vzhľadom na preukázané skutkové a právne skutočnosti. Dovolací súd konštatuje, že o taký prípad v posudzovanej veci nejde. Žalovaný len vo všeobecnej rovine namieta závery odvolacieho súdu, pritom žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v odvolacom konaní účinne nepoprel preukázané tvrdenie žalobkyne o ukrátení pohľadávok veriteľov dlžníka a neoznačil a ani nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by preukázal, že dlžník mal v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu dostatočný majetok na uspokojenie pohľadávok veriteľov, ktorých pohľadávky pri prevode sporných nehnuteľností uspokojené neboli a ktorí si svoje pohľadávky prihlásili do konkurzu.

21. Vo vzťahu k možnosti žalovaného overiť si prípadnú existenciu verejnoprávnych záväzkov vo

verejne prístupných registroch, najvyšší súd konštatuje, že táto argumentácia súdov nižšej inštancie bola podporná. Za kľúčovú v prípade vedomosti žalovaného o úmysle dlžníka ukrátiť svojich veriteľov považoval odvolací súd tú skutočnosť, že žalovaný bol oboznámený s nepriaznivou finančnou situáciou dlžníka, vedel aj o ďalších záväzkoch dlžníka, ktoré neboli v Kúpnej zmluve uvedené, čo vplynulo z vykonaného dokazovania. Odvolací súd zároveň poukázal na okolnosti uzatvorenia Kúpnej zmluvy, ktorú žalovaný neuzatvoril za účelom zabezpečenia svojho bývania alebo realizácie investičnej príležitosti, ale z dôvodu uspokojenia pohľadávky žalovaného voči dlžníkovi. Dlžníkovi pritom žalovaný aj po uzatvorení Kúpnej zmluvy umožnil bývať v rodinnom dome ďalšie tri až štyri roky, pričom dlžník neplatil žiadne nájomné. Dlžník a žalovaný sa zároveň mali dohodnúť, že po splatení všetkých záväzkov bude možné predmetné nehnuteľnosti odkúpiť dlžníkom naspäť. Z celkového súboru okolností uzatvorenia Kúpnej zmluvy preto muselo byť žalovanému zrejmé, že dlžník tak postupuje s úmyslom ukrátiť svojich veriteľov.

22. Najvyšší súd poukazuje ďalej na skutočnosť, že žalovaný uvedenú námietku týkajúcu sa verejne prístupných registrov dlžníkov neuplatnil vo svojom odvolaní. Odvolací súd sa preto s touto námietkou nemal možnosť vysporiadať. Žalovaný zároveň vo svojom dovolaní pripustil existenciu verejne prístupného registra daňových dlžníkov a dlžníkov Sociálnej poisťovne v čase uzatvárania Kúpnej zmluvy. Vo vzťahu k evidencii dlžníkov na zdravotnom poistení najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že aj v čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy mali zdravotné poisťovne v zmysle § 25 ods. 1 písm. e) bod 2 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov povinnosť uverejňovať a aktualizovať vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci na internete zoznam dlžníkov na zdravotnom poistení. Dovolací súd z uvedených dôvodov konštatuje, že ani v tomto prípade by neprišlo k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

23. Vzhľadom na to, že dovolací súd nezistil prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v súlade s § 432 CSP, najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

24. K návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti najvyšší súd uvádza, že nezistil splnenie predpokladov na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a nebol povinný o tom vydať osobitné rozhodnutie (m. m. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. novembra 2022 sp. zn. IV. ÚS 578/2022 a z 26. októbra 2022 sp. zn. II. ÚS 483/2022).

25. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.